



У старим временима знало се за ред. Прво би група ахејских краљева проценила да тројански град-држава са својим савезницима угрожава националну безбедност и интересе Критско-Микенске културе. Затим би сакупили највећу војску и морнарицу и историји света како би покренули „најопсежнију војну операцију“ у циљу „коначног пораза непријатеља“. Нашло би се ту и понеко ратно лукавство, хероји би се прославили на обе стране, и када би се завршио дуги низ масовних сцена експлицитног и необузданог насиља, једна од двеју војски била би поражена, а победник би добио прилику да наручује епове у славу своје велике победе. Слично је било са Ксерксом, Александром и Помпејем, Темуцином, Наполеоном и Хитлером. Прво би свет био сведок невиђеног проливања крви, а онда би наступила војска рапсода, трагичара, летописаца, повесничара, књижевника и новинара да те догађаје обликује у једну епопеју. Тако је човечанство добило *Илијаду*, *Херодотову историју*, *Александриде* и *Напоредне животописе* . Тако је

добило

*Рат и мир*

. Тако је добило

*Шиндлерову листу*

У наше време, сви елементи су ту, али начисто помешани и збркани. Епопеја се пише пре догађаја. Новинари, хроничари и повесничари су претходница, а не позадина војске. „Јединство времена, простора и радње“, три императива античке трагедије, иначе корисни за приповедање било ког догађаја, начисто су се изгубили из савременог „тока информација“. Савршен пример је америчка војна авантура у Авганистану. Победа у овом рату који није рат проглашена је на његовом самом почетку, до напада је дошло због деловања неких других људи на неком другом месту, а повлачење војника из ове чудновате земље наредио је војсковођа-миротворац тако што је на терен послао још војника, добивши Нобелову награду за мир који није остварио, а који намерава остварити – ратом.

Ако је некоме досадашњи историјат овог сукоба збуњујући, шта тек рећи за његов најновији развој, „најопсежнију војну операцију“ откако се ономад у том истом рату

победило? Како је то изгледало на делу? Прво су сви медији на планети једно месец дана најављивали како се очекује почетак „најмасовније акције од уласка у Авганистан“ у циљу „коначног пораза Талибана“ (у граду *Марца*, што је велики број медијских кућа заборавио да напомене). Пошто Талибани махом немају телевизију и не прате блогове високих званичника НАТО, о почетку „операције“ уредно су обавештени преко летака, доушника и дугих, спорих и неприкривених маневара интервенционистичке (окупаторске?) војске и локалних савезника (издајника?). Затим им је дато неколико дана да сакрију оружје и са цивилима напусте град (тј. утопе се у масу од десетак хиљада брадатих људи у белој одећи). Након тих темељних медијских и пи-ар припрема, војна операција која ће обележити врхунац и коначно привођење крају авганистанског рата могла је да почне. И – да се заврши.

Петнаест хиљада најсавременије наоружаних војника, праћених ракетном и артиљеријском ватром, хеликоптерима и беспилотним летелицама, напали су „последње упориште“ талибанског покрета. Резултат, међутим, није био нимало налик на море лешева који су затрпали реку Скамандар, Бородинско поље, или Варшавски гето. „Последње упориште“ пало је без отпора, убијено је мање од десетак „међународних терориста“, а још два пута толико их је приведено. Међу њима и човек-за-кога-никада-нисмо-чули, али за кога су нас уверили да је то најновији „Човек бр. 2“ организације због које грађани планете немају миран сан. Спектакл се завршио пре него што је и почео. У ствари, спектакл је био тако убедљиво најављен и унапред описан и дочаран, да за његовим извођењем нису имали никакве потребе ни они који су га припремили, а понајмање Талибани.

На страну логично питање како званична бројка од „две хиљаде бораца“ сакривених у једном граду може да буде препрека на путу ка просперитетном Авганистану, а Европи и САД безбедним од тероризма. На страну и питање како је прва жртва офанзиве на Марцу – *последње упориште Талибана* – британски војник пао у околини *Кандахара*. На страну и чињеница да је у акцији која је најављивана као „коначно решење“ проблема Талибана (опет) страдало више цивила него наоружаних непријатеља. И на страну и чињеница да Ал-Каида већ два-три дана има новог „Човека бр. 2“. Све те недоумице бледе и копне пред највећом, а то је *шта уопште раде НАТО снаге у Авганистану* последњих десет година? Ратују? На оно што нас историја учи о ратним дејствима некако не личи. Али ако не ратују, *одакле долазе сви они мртви?*